

➤ Nowe Prawo bankowe: więcej uprawnień dla KNF

Pomimo że termin wdrożenia Dyrektywy CRD IV do polskiego prawa upłynął 31 grudnia 2013 r., prace legislacyjne trwają nadal. Projekt nowelizacji Prawa bankowego odnoszący się do Dyrektywy ma zostać jeszcze w tym roku przyjęty przez Radę Ministrów i skierowany do Sejmu. Niesie on ze sobą perspektywę zaostrzonych wymogów i oczekiwań wobec banków.

Zupełnym novum w polskim systemie prawnym będzie uregulowane w art. 71 Dyrektywy powiadamianie o nadużyciach (ang. whistleblowing). Pojęcie to dotyczy ujawniania przez pracowników nieprawidłowości w działaniu instytucji. Zgodnie z Dyrektywą, państwa członkowskie mają zapewnić ustanowienie przez nadzór finansowy

skutecznych i niezawodnych mechanizmów sprzyjających zgłaszaniu właściwym organom potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów regulujących funkcjonowanie banków. Mechanizmy te mają obejmować w szczególności procedury odbierania zgłoszeń w sprawie naruszeń za pośrednictwem specjalnego kanału,

kwestię ochrony pracowników, którzy zgłaszają naruszenia przed działaniami odwetowymi, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania oraz ochronę danych osobowych – zarówno tych osób jak i osób, którym zarzuca się popełnienie naruszenia. Pierwszy krok zrobiła już KNF, która w uchwalonych w dniu 22 lipca br.

” PRZEDSTAWIAMY KILKA WYBRANYCH KWESTII, KTÓRE WPROWADZIŁA DYREKTYWA CRD IV I KTÓRE W NIEDŁUGIM CZASIE STANĄ SIĘ OBOWIĄZUJĄCE TAKŻE DLA POLSKICH BANKÓW. – BANKOM NIE POZOSTANIE NIC INNEGO, JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO STOSOWANIA NOWYCH PRZEPISÓW W PRAKTYCE – TWIERDZĄ EKSPERCI KANCELARII MIROSZ JANKOWSKI I PARTNERZY. ”

„Zasadach Ładu Korporacyjnego”, w par. 6 postanowiła, iż „w przypadku wprowadzenia w instytucji nadzorowanej anonimowego sposobu powiadamiania organu zarządzającego lub organu nadzorującego o nadużyciach w tejże instytucji nadzorowanej, powinna być zapewniona możliwość korzystania z tego narzędzia przez pracowników – bez obawy negatywnych konsekwencji ze strony kierownictwa i innych pracowników instytucji nadzorowanej”. W tychże „Zasadach” zobowiązała także zarządy banków do przedstawiania Komisji raportów dotyczących powiadomień o poważnych nadużyciach. Wprowadzenia wynikającego z Dyrektywy obowiązku posiadania przez banki odpowiednich procedur zgłaszania przez pracowników naruszeń wewnątrz banków za pośrednictwem specjalnego, niezależnego i autonomicznego kanału, należy spodziewać się właśnie w znowelizowanym Prawie bankowym.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH

Inną istotną kwestią jest przewidziane w Dyrektywie zwiększenie roli rady nadzorczej w zakresie ładu korporacyjnego w bankach. W tym zakresie kluczową rolę odgrywa zawarta w Dyrektywie definicja „organu zarządzającego”. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 7 Dyrektywy „organ zarządzający” oznacza organ lub organy instytucji, powołane zgodnie z przepisami krajowymi, które to organy są uprawnione do określania strategii, celów i ogólnego kierunku

działań instytucji i które nadzorują i monitorują proces podejmowania decyzji przez kierownictwo, a w jego skład wchodzi osoba, które faktycznie kierują działalnością instytucji. Oznacza to, że w rozumieniu Dyrektywy organem zarządzającym będzie zarówno zarząd, jak i rada nadzorcza.

Z kolei art. 91 Dyrektywy określa wymogi, jakie powinni spełniać członkowie organu zarządzającego. Mają oni m.in. cieszyć się odpowiednio dobrą opinią, posiadać wystarczającą wiedzę, umiejętności i doświadczenie do wykonywania swoich obowiązków oraz poświęcać wystarczająco dużo czasu wykonywaniu swoich funkcji (przy czym Europejski Urząd Nadzoru Bankowego »EUNB« ma wydać wytyczne, co rozumie pod pojęciem „poświęcać wystarczająco dużo czasu”). Powinni oni działać w sposób uczciwy i etyczny oraz zachować niezależność osądu, tak by móc w razie konieczności skutecznie oceniać i kwestionować decyzje kadry kierowniczej wyższego szczebla i by móc skutecznie nadzorować i monitorować proces podejmowania decyzji przez kierownictwo (przy czym EUNB ma wydać wytyczne co do rozumienia pojęć „uczciwości”, „etyki” i „niezależności osądu”). W przypadku, gdy instytucja kredytowa zezwoliła osobie lub osobom niespełniającym wymogów Dyrektywy na objęcie lub zachowanie funkcji członka organu zarządzającego, państwa członkowskie mają zapewnić, że istnieje możliwość stosowania wobec tej osoby lub osób sankcji

obejmujących co najmniej tymczasowy zakaz sprawowania funkcji. W praktyce wdrożenie tego postanowienia Dyrektywy do Prawa bankowego będzie oznaczało możliwość odwołania przez KNF członka zarządu lub rady nadzorczej banku – jeśli nie będzie on spełniał wymogów stawianych odpowiednimi przepisami regulującymi działalność banków.

SILNIEJSZY NADZÓR

Kolejnym przepisem Dyrektywy, który dość istotnie może wpłynąć na działalność banków, jest jej art. 99, umożliwiający organom nadzoru objęcie zwiększoną kontrolą banków w odniesieniu do których wyniki testów warunków skrajnych, lub wyniki przeglądu i oceny nadzorczej wskazują na istnienie znaczącego ryzyka dla ich solidności finansowej lub na naruszenia przepisów krajowych. W ramach takiego „specjalnego” nadzoru wobec danego banku KNF będzie mogła podejmować takie środki, jak zwiększenie liczby lub częstotliwości czynności kontrolnych na miejscu w instytucji, wprowadzić na stałe przedstawiciela organu nadzoru w banku, ustanowić wymóg dodatkowych lub częstszych sprawozdań, częstszy przegląd planów operacyjnych, strategicznych lub biznesowych oraz tematyczne kontrole monitorujące tzw. ryzyka szczególne. Po wprowadzeniu tego przepisu Dyrektywy do Prawa bankowego możliwe więc będzie nie tylko zwiększenie liczby inspekcji, ale także ustanowienie swoistego „rezydenta” KNF w takim banku, którego zadaniem będzie, jak należy przypuszczać, reagowanie na bieżąco na ewentualne nieprawidłowości w banku.

Autorzy:

Iwona Mirosz i Arkadiusz Kawulski
Eksperti Prawa bankowego,
reprezentują Kancelarię MIROSZ
JANKOWSKI I PARTNERZY.
Tytuł pochodzi od redakcji.

mirosz
KANCELARIA